

8.1 Το Πλαίσιο Διοίκησης μιας Βιώσιμης Εφοδιαστικής Αλυσίδας

Σύμφωνα με μία έρευνα περισσότερων από 700 επαγγελματιών που πρωτοπορούν στη δημιουργία βιώσιμων επιχειρήσεων, οι πιο σημαντικές εξελίξεις το 2013 ήταν οι διαταραχές στην εφοδιαστική αλυσίδα και οι εργασιακές συνθήκες των προμηθευτών.³ Η πιο αξιοσημείωτη τραγωδία της χρονιάς ήταν η καταστροφή του Rana Plaza, ενός οκταώροφου κτιρίου, που στέγαζε μονάδες κατασκευής ενδυμάτων. Το κτίριο έπασχε από σοβαρές τεχνικές ελλείψεις και αστοχίες με αποτέλεσμα να καταρρεύσει ξαφνικά παρασύροντας στο θάνατο πολλούς από τους εργαζόμενους που βρίσκονταν μέσα σε αυτό. Οι τέσσερις υψηλότεροι όροφοι του κτιρίου είχαν κατασκευασθεί χωρίς άδεια και το σκυρόδεμα δεν ήταν ενισχυμένο με χάλυβα. Η έλλειψη εποπτείας και ελέγχου και οι κατά παρέκκλιση των προδιαγραφών μέθοδοι κατασκευής προκάλεσαν το θάνατο 1.100 ανθρώπων και τον τραυματισμό ή ακρωτηριασμό περισσότερων από άλλων χιλίων.⁴ Η παγκόσμια κατακραυγή που ακολούθησε «εξέθεσε πολλές διεθνείς εταιρείες του κλάδου ένδυσης και τις εξανάγκασε να δεσμευθούν στη χρηματοδότηση βελτιωτικών μέτρων ασφάλειας στα άλλα εργοστάσια του Μπαγκλαντές.»⁵

Σε μία παγκόσμια οικονομία που χαρακτηρίζεται από τη κατανάλωση στη Δύση των προϊόντων που παράγονται στην Ανατολή, η καταστροφή του Rana Plaza οδήγησε στην ανοιχτή σύγκριση των εργασιακών συνθηκών στα ανεπτυγμένα με τις αντίστοιχες συνθήκες στα αναπτυσσόμενα κράτη. Άλλωστε, οι κοινωνικές και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις που λαμβάνουν χώρα σε προηγούμενα στάδια της εφοδιαστικής αλυσίδας μιας εταιρείας δεν είναι λιγότερο πραγματικές από εκείνες που προκύπτουν άμεσα από τις δραστηριότητες της ίδιας της εταιρείας.

Παραγωγοί και καταναλωτές δημιουργούν πρόσφορο έδαφος για την εμφάνιση επιχειρηματικών κινδύνων, όταν αφήνουν προβλήματα εργασιακής ασφάλειας και υγείας να χρονίζουν. Τα ατυχήματα στον χώρο εργασίας μπορεί να έχουν τεράστιες συνέπειες, όπως την υπονόμευση του ηθικού των εργαζομένων, τη μείωση της παραγωγικότητάς τους και την παράλληλη αύξηση της πιθανότητας αποχωρήσεων και μηνύσεων. Οι εταιρείες που εφαρμόζουν συστήματα διαχείρισης υγείας και ασφάλειας – και, επομένως, σχεδιάζουν και εφαρμόζουν μέτρα πρόληψης και αποφυγής ατυχημάτων και λοιπών κινδύνων υγείας και ασφάλειας στους χώρους εργασίας - αποκομίζουν οφέλη, όπως μειωμένες δαπάνες, χαμηλότερα ποσοστά απουσιών, λιγότερα ατυχήματα, υψηλότερους χρόνους παραμονής εργαζομένων και αυξημένη παραγωγικότητα μέσω μείωσης της κόπωσης και αύξησης της ικανοποίησης των εργαζομένων.⁴¹

(3): State of Sustainable Business Survey, BSR & GlobeScan, page 6 (October 2013), available at https://www.bsr.org/reports/BSR_GlobeScan_Survey_2013.pdf.

(4): Ker Than, *Bangladesh Building Collapse Due to Shoddy Construction: The Deadly Catastrophe was Entirely Preventable, Experts Say*, National Geographic News (April 25, 2013).

(5): Jim Yardley, *After Bangladesh Factory Collapse, Bleak Struggle for Survivors*, The New York Times (December 18, 2013).

(41): Occupational Safety and Health in the Supply Chain, UN Global Compact, last accessed May 16, 2014, available at http://www.unglobalcompact.org/docs/issues_doc/labour/tools_guidance_materials/Occupational_Safety_Health_in_the_Supply_Chain.pdf.

ΗΘΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ: Αναλαμβάνοντας την Ευθύνη για Εργασιακές Συνθήκες Προμηθευτή⁴²

Η καταστροφή του Rana Plaza, που συζητήθηκε στην εισαγωγή του Κεφαλαίου, η κατάρρευση δηλαδή ενός επαγγελματικού κτιρίου στο Bangladesh, συνιστά τη μεγαλύτερη καταστροφή στην ιστορία του κλάδου ένδυσης. Η παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα κατασκευής ενδυμάτων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το εργατικό δυναμικό στο Bangladesh, όπου εδρεύουν περισσότερα από 4.000 εργοστάσια ενδυμάτων. Ένα από τα ηθικά ερωτήματα που τίθενται έπειτα από τέτοιες καταστροφές είναι αν οι εταιρείες που εφοδιάζονται από περιοχές υψηλού κινδύνου φέρουν ευθύνη για τους ανθρώπους που τίθενται σε κίνδυνο κατά την εκτέλεση των παραγγελιών. Στην περίπτωση του Rana Plaza, κάποιες εταιρείες εμπορίας ενδυμάτων ανέλαβαν άμεσα την πλήρη ευθύνη για τη συμμετοχή τους στην καταστροφή του. Μία από τις εξαιρέσεις ήταν η εταιρεία Benetton. Όταν εργατικά σωματεία του Bangladesh βρήκαν ετικέτες με την επωνυμία της σε ρούχα ανάμεσα στα ερείπια του Rana Plaza, η Benetton αρνήθηκε αρχικά οποιαδήποτε συνεργασία με εργοστάσια που στεγάζονταν στο κτίριο. Ωστόσο, περισσότερες ετικέτες καθώς και έντυπα παραγγελιών της Benetton βρέθηκαν αργότερα, κατά τη διαδικασία αποκατάστασης της περιοχής κατάρρευσης. Η εταιρεία, τελικά, υποχρεώθηκε να αναθεωρήσει τη στάση της, τηρώντας αποστάσεις από την καταστροφή ισχυριζόμενη ότι επρόκειτο για μία και μοναδική παραγγελία. Στην αντίπερα όχθη, η εταιρεία λιανικής εμπορίας ειδών ένδυσης Primark αναγνώρισε άμεσα ότι χρησιμοποιούσε ένα προμηθευτή που στεγαζόταν στο κτίριο Rana Plaza και δεσμεύθηκε να αποζημιώσει τους εργαζόμενους του προμηθευτή και τις οικογένειές τους μέσω μακροχρόνιας οικονομικής ενίσχυσης στα παιδιά που έχασαν τους γονείς τους, επιδομάτων σε μέλη οικογενειών που επιβίωσαν και βοήθειας στους τραυματισμένους. Εκπρόσωπος της Primark δήλωσε σχετικά: «Έχουμε πλήρη επίγνωση των ευθυνών μας. Προτρέπουμε και τους άλλους εμπλεκόμενους εμπόρους λιανικής να προστρέξουν για βοήθεια των πληγέντων.»

Καταστροφή Rana Plaza Η μεγαλύτερη καταστροφή στην ιστορία του κλάδου ένδυσης, που αφορά στην κατάρρευση βιομηχανικού κτιρίου στο Bangladesh

(42): Steven Greenhouse, *Retailers Split on Contrition After Collapse of Factories*, The New York Times (April 30, 2013).